

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ		
ВАСПИТНИ РАД У ОДЈЕЉЕЊСКОЈ ЗАЈЕДНИЦИ		
РАЗРЕД	СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА	ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА
СЕДМИ	1	36
ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА		
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Цјеловит развој ученичких потенцијала кроз унапређивање и учвршћивање социјалних вјештина и способности адаптивног и позитивног понашања. ✓ Развијање сигурности и самосвјесности у успостављању конструктивних интерперсоналних односа са вршњацима и одраслима. ✓ Усвајање нових знања, искустава и информација која ће ученицима омогућити потпуније, активније и равноправније укључивање у живот њихове друштвене средине и школе. 		
ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА		
<ul style="list-style-type: none"> - Укључивање у активно и равноправно учешће ученика у раду одјељењске заједнице, те указивање на важност демократског одлучивања на нивоу колектива. - Подстицање ученика да разликују и примјењују ненасилно и мирно рјешавање проблема, да разликују свађу од споразумијевања, да конструктивно и прихватљиво рјешавају конфликте. - Пружање помоћи ученицима да разумију свијет око себе. - Развијање самопоуздања, самопоштовања и подстицање друштвене одговорности. - Усмјеравање развоја ученика у складу са поштовањем моралних, друштвених и значајних животних вриједности. - Промовисање и усвајање универзалних животних вриједности и очувања здравих темеља заједнице. - Разумијевање и примјена права, одговорности и дужности живота и рада у колективу и ван њега. - Афирмација здравог стила живота, те подстицање развоја здравих животних навика у свакодневном животу. - Развијање навика правилне бриге о тијелу и личној хигијени у пубертету, те указивање на значај заштите репродуктивног и менталног здравља. - Подстицање ученика на ефикасно и правилно учење, пружање могућности ученицима да испробају различите начине учења, те лакше развију сопствене методе рада у савладавању наставних садржаја. - Усмјеравање ученика да стичу нова корисна умијећа и вјештине, те овладају новим начинима испуњавања школских обавеза. - Развијање интересовања код ученика за еколошке акције и давање личног доприноса очувању животне средине, те обиљежавању важних датума везаних за заштиту животне средине. - Укључивање ученика у различите хуманитарне и волонтерске активности . 		
САДРЖАЈИ ПРОГРАМА		
Ред. бр.	Теме	Оквирни број часова

1.	Организација одјељењског колектива	2
2.	Развој социјалних вјештина	5
3.	Животне вриједности	7
4.	Дјечија права и одговорности	2
5.	Здрав начин живота	7
6.	Учење	8
7.	Слободне теме	5

ИСХОДИ УЧЕЊА И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Наставна тема 1 : Организација одјељењског колектива (2 часа)

Посебни циљ:

Укључивање у активно и равноправно учешће ученика у раду одјељењске заједнице, те указивање на важност демократског одлучивања на нивоу колектива

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - учествује у демократском бирању руководства одјељењске заједнице; - предлаже активности/садржаје за теме по избору; - предлаже правила важна за функционисање одјељењске заједнице. 	<ul style="list-style-type: none"> • Избори у одјељењу. • Програм рада одјељењске заједнице. • Наша правила.

Наставна тема 2 : Развој социјалних вјештина (5 часова)

Посебни циљеви:

Подстицање ученика да разликују и примјењују ненасилно и мирно рјешавање проблема, да разликују свађу од споразумијевања, да конструктивно и прихватљиво рјешавају конфликте. Пружање помоћи ученицима да разумију свијет око себе.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознаје и примјењује начине правилне комуникације; - уочава значај искрености у комуникацији; - препознаје неприхватљиве стилове комуницирања и избјегава их у већини ситуација; - увјежбава претварање поруке неприхватања у поруке прихватања (ти-поруке у ја-поруке); - наводи значај међусобне сарадње, те поступа у складу с тим; - објашњава важност договора и примјењује га у извршавању заједничких задатака. 	<ul style="list-style-type: none"> • Правила „доброг комуницирања.“ • Важност разумијевања и активног слушања. • Комуницирање у различитим ситуацијама (школа, породица, заједница). • Истине и лажи. • Вербална и невербална комуникација • Слање и примање порука. • Радионица добре комуникације. • Радионице, вјежбања и симулације ситуације.

Наставна тема 3 : Животне вриједности (7 часова)

Посебни циљеви:

Развијање самопоуздања, самопоштовања и подстицање друштвене одговорности. Усмјеравање развоја ученика у складу са поштовањем моралних, друштвених и значајних животних вриједности.

Промовисање и усвајање универзалних животних вриједности и очувања здравих темеља заједнице.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ**САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ**

Ученик:

- описује свој идентитет и посебности у односу на друге;
- препознаје /наводи карактеристике особе која има самопоуздање;
- исказује своје самопоуздање и самопоштовање, те своју посебност;
- уочава и наводи како смо сви ми по нечему различити, али и слични;
- разликује ставове настале из предрасуда и стереотипа од чињеница;
- разликује ненасилно и мирно од насилног рјешавања проблема;
- предлаже начине мирног рјешавања конфликта.

- Појам и формирање идентитета.
- Развој самопоуздања и самопоштовања „То сам ја“.
- „Најбоље радим...“
- „Код себе волим...“
- Сличности и разлике међу људима .
- Стереотипи, предрасуде и дискриминација.
- Спречавање и рјешавање конфликта
- „Шта да радимо када свједочимо конфликту у који нисмо укључени?“

Наставна тема 4 : Права, обавезе и одговорности (2 часа)

Посебни циљ:

Разумијевање и примјена права, одговорности и дужности живота и рада у колективу и ван њега.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ**САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ**

Ученик:

- уочава и описује везу између права и одговорности, те одговорности за остваривање личних права;
- наводи важност неугрожавања права других;
- наведе примјере кршења права других;
- учествује у предлагању активности за обиљежавање Међународног дана дјечијих права.

- Конвенција о дјечијим правима– свако право подразумијева и одређену одговорност.
- Темелна људска права
- Међународни дан дјечијих права - 20. новембар

Наставна тема 5 : Здрав начин живота (7 часова)

Посебни циљеви:

Афирмација здравог стила живота, те подстицање развоја здравих животних навика у свакодневном животу.

Развијање навика правилне бриге о тијелу и личној хигијени у пубертету, те указивање на значај заштите репродуктивног и менталног здравља.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наводи важност хигијенских навика и редовно одржава личну хигијену; - препознаје /наводи карактеристике периода живота између дјетињства и младости, звани пубертет, и промјене које настају (тјелесне, психолошке, хормонске, емоционалне, итд.); - објашњава појам и важност чувања физичког, репродуктивног и менталног здравља; - наводи навике и понашања која су ризична за здравље; - препознаје и именује властите емоције и ситуације које их узрокују; - показује вјештине изражавања и управљања емоцијама у различитим ситуацијама; - препознаје и наводе неке опасности кориштења Интернета и начине како се заштити. 	<ul style="list-style-type: none"> • Брига о тијелу и лична хигијена у пубертету, • Пубертет/адолесценција. • Однос према супротном полу. • Љубав, заљубљеност и симпатије. • Сексуалност. • Важност заштите физичког, репродуктивног и менталног здравља. • Овисности. • Управљање емоцијама • Вербална и невербална комуникација • Правила комуникације на даљину • Насиље на друштвеним мрежама

Наставна тема 6 : Учење (8 часова)

Посебни циљеви:

Подстицање ученика на ефикасно и правилно учење, пружање могућности ученицима да испробају различите начине учења, те лакше развију сопствене методе рада у савладавању наставних садржаја.

Усмјеравање ученика да стичу нова корисна умијећа и вјештине, те овладају новим начинима испуњавања школских обавеза.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - посвећује довољно времена учењу сваког предмета; - наводи значај добре организације учења; - препознаје и наводи уобичајене препреке које ометају учење; - описује технике, алате и олакшице које користи при учењу; - објашњава значај мотивације за учење. 	<ul style="list-style-type: none"> • Организација времена и простора за лакше учење. • Вјежбе концентрације и пажње • Писање и прављење билежака • Емоције и мотиви

Наставна тема 7 : Слободне теме (5 часова)

Посебни циљеви:

Развијање интересовања код ученика за еколошке акције и давање личног доприноса очувању животне средине, те обиљежавању важних датума везаних за заштиту животне средине.

Укључивање ученика у различите хуманитарне и волонтерске активности

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - исказује своје потенцијале и вјештине кроз учешће у припреми и реализацији различитих школских манифестација и еколошких акција; - препознаје опасне ситуације и појаве и наводи коме се у таквим ситуацијама треба обратити; - наводи/примјењује исправне начине понашања током одређених опасних ситуација; - учествује у хуманитарним активностима. 	<ul style="list-style-type: none"> • Учешће на приредбама и изложбама. • Учешће у активностима еколошког карактера. • Природне катастрофе (поплаве, земљотреси, пожари). • Важни бројеви. • Понашање приликом озледа. • Радионице на тему: „Помоћ другу“
КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ НАСТАВНИМ ПРЕДМЕТИМА	
<p>Наставни програм за васпитни рад у одјељењској заједници у седмом разреду у корелацији је са одређеним темама (исходима и садржајима) наставних предмета: Познавање природе; Познавање друштва; Ликовна култура, Музичка култура, Основе информатике и Физичко и здравствено васпитање.</p>	
НАПОМЕНЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА	
<p>Програм васпитног рада у одјељењској заједници за ученике са лаким оштећењем интелектуалног функционисања у седмом разреду тематски је усклађен са редовним наставним планом ВРОЗ-а, који обухвата четири наставне области: Култура живљења, Дјечија права и одговорности, Здрави стилови живота и Теме по избору/Слободне теме.</p> <p>Наставне области у седмом разреду се настављају на исте наставне области из претходног разреда, али се очекивани исходи усложњавају, знања проширују и продубљују по принципу концентричних кругова. Предложене Слободне теме су само приједлог/оквир, што значи да одјељењски старјешина може у оквиру ове области да бира и реализује друге садржаје за које процијени да су неопходни за реализацију, а у складу са потребама ученика из одјељења.</p> <p>На овом узрасту ученици често мијењају понашање услијед наступајућих пубертетских промјена. Васпитна улога одјељењског старјешине се огледа и у његовом континуираном праћењу раста и развоја ученика, њихових понашања, откривања узрока неприхватљивих облика понашања, као и идентификовања изазова са којима се ученици сусрећу. Сарадња са породицом је важна због усклађеног дјеловања на усмјеравање и моделовање ученичких понашања.</p> <p>У оквиру сваке од наведених области програмом су понуђене теме и програмски садржаји који су прилагођени за ученике са лакшим оштећењем интелектуалног функционисања. Наставне области и теме су релативно аутономне, јер неке од тема могу се обрађивати у корелацији са другим наставним садржајима/темама, интегрисати и реализовати. Редослијед навођења садржаја у оквиру</p>	

одређених области и тема у наставном програму Васпитни рад у одјељењској заједници за 7.разред основне школе није обавезујући редослијед реализације наведених области, тема и садржаја. Програмски садржаји су понуђени оквирно, јер остварење дефинисаних исхода учења, могуће је и кориштењем садржаја по избору одјељењског старјешине или ученика. То значи да неки понуђени садржаји неће бити реализовани или ће неки садржаји бити замијењени сличним садржајима које одаберу одјељењски старјешина и/или ученици. Подразумијева се крајње флексибилан приступ који даје могућност измјене редосљета реализације предложених тема, понуђеног броја часова и различитих модела рада. Одјељењски старјешина ће у сарадњи са ученицима осмишљавати активности, координирати рад међу ученицима и давати им јасна упутства за реализацију одређених садржаја.

Садржаји (теме и појмови) овог програма прате програмске садржаје за ученике типичног развоја уз присутну значајну разлику у циљевима и исходима учења. Циљеви и исходи учења су дефинисани у складу са карактеристикама и специфичностима ученика са лакшим оштећењем интелектуалног функционисања. Исходи учења су конкретизовани и изражени у терминима дјечијег понашања. Они представљају све оно што ученик зна, умије и може да уради, или ће моћи да уради и које вриједности и ставове усваја.

Имајући у виду развојне специфичности ученика са лакшим оштећењем интелектуалног функционисања, дио ученика ће предвиђене исходе моћи остварити само уз већу или мању помоћ наставника и /или других ученика из одјељења. Васпитна улога одјељењског старјешине је да подстиче ученике на разумијевање различитости, помагање и сарадњу, чиме ће значајно допринијети стварању одјељењске заједнице као колектива у којем ће се сви ученици осјећати прихваћено.

Препоручује се кориштење модела интерактивне наставе, те радионичког начина рада који ће наставу учинити занимљивијом, динамичнијом и допринијети позитивној атмосфери одјељења. Садржаје учења треба повезивати са свакодневним животом ради успјешније социјализације и трајности знања ученика.

Наставни програм ВРОЗ-а реализује се током 36 наставних седмица, по правилу са по једним часом седмично. У посебним ситуацијама, када је потребно више времена за реализацију одређених садржаја, те када је планирана реализација изван учионичког простора могуће је кориштење тзв. двочаса/блок часа, што се посебно планира и евидентира.